

Uppföljning av investerings- stödet till äldreboستäder

Uppföljning av investeringsstödet till äldrebooster

Boverket april 2008

Titel: Uppföljning av investeringsstödet till äldreboende
Utgivare: Boverket april 2008
Upplaga: 1
PDF: ISBN 978-91-85751-96-9
Sökord: investeringsstöd, bidrag, äldreboende, särskilda boenden,
äldre, ansökningar, statistik, uppföljning
Dnr: 1399-1592/2008

Rapporten finns att ladda ner som pdf på www.boverket.se
Rapporten kan på begäran beställas i alternativt format som Daisy,
inläst på kassett m.m.

©Boverket 2008

Förord

Investeringsstödet till äldreboenden infördes den 1 juni 2007. Syftet med stödet är att stimulera till att fler särskilda boenden för äldre tillkommer. Följande rapport innehåller en uppföljning av vad som hittills har hänt. En analys görs av regelverket samt en uppföljning av bidragsstatistiken. I Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät till kommunerna följs situationen på bostadsmarknaden upp, bl.a. med avseende på särskilda boenden. I den här rapporten görs en redovisning av resultatet från enkäten med avseende på äldreboenden och en jämförelse görs med hur stort intresset varit för stödet i de olika kommunerna. Slutligen redovisas en intervjuundersökning där några kommuner valts ut för intervju.

Rapporten är sammanställd av Ann-Christin Kjellson, Jan-Erik Gustafsson, Ingrid Hensell, Ulla-Christel Götherström, Lena Viberg Larsson, Ulrika Hägred och Anders Carlsson.

Karlskrona mars 2008

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lise Langseth', with a long horizontal stroke extending to the right.

Lise Langseth
divisionschef på husbyggnadsdivisionen

Innehåll

Sammanfattning	7
Introduktion.....	9
Bakgrund.....	9
<i>Investeringsstödet utformning.....</i>	<i>10</i>
<i>Tillfälligt stimulansbidrag till äldreboenden under tiden 1998 - 2001 ...</i>	<i>10</i>
Analys av regelverket	13
Arbetsmiljölagsstiftningen	14
Bygglagsstiftningen	15
<i>Boverkets byggregler, BBR</i>	<i>15</i>
<i>Ytterligare krav vid ombyggnad</i>	<i>16</i>
Sociallagstiftningen	16
<i>Särskilda boendeformer för äldre.....</i>	<i>16</i>
<i>Tillståndspliktig verksamhet.....</i>	<i>16</i>
Uppföljning av investeringsstödet.....	17
Inkomna, beviljade och utbetalade ärenden	17
Vem har ansökt om stödet?	19
Vem ska driva äldreboendet?	20
Lägenhetsstorlek.....	20
Avslag och Överklagade ärenden	21
Bostadsmarknadsenkäten.....	22
Telefonintervjuer med kommuner	25
<i>Resultatdiskussion</i>	<i>25</i>
Förslag till fördjupad utvärdering	29

Sammanfattning

Investeringsstödet till äldreboendestäder infördes den 1 juni 2007 genom förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboendestäder m.m. Bidrag kan lämnas för både nybyggnad och ombyggnad men en förutsättning för att få bidrag är att såväl ny- som ombyggnad leder till nytillskott av särskilda boenden för äldre. Bidraget uppgår vid nybyggnad till 2 600 kronor per kvadratmeter bruksarea ovan mark och 2 200 kronor vid ombyggnad.

Bostäderna ska utformas enligt plan- och bygglagen men dessutom ska de utformas så att omvårdnadsarbete kan utföras i enlighet med de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen. Det kan i vissa fall innebära svårigheter att bedöma hur vårdbehovet varierar över tiden. Det är viktigt att göra en rimlig bedömning av hur stort vårdbehovet kan förväntas bli och att anläggningen utformas efter detta. I och med stödets införande har kopplingen till arbetsmiljölagen blivit tydligare eftersom länsstyrelsen gör en prövning av att samhällskraven uppfylls när de tar ställning till om stöd ska beviljas.

När det gäller ombyggnad ska bostaden efter ombyggnaden i dess helhet uppfylla lägsta godtagbara standard enligt bestämmelserna om bostadslägenhet i jordabalken. En bostadslägenhet ska då ha anordningar inom lägenheten bland annat för matlagning. För särskilda boendeformer för åldersdementa innebär det att det ställs högre krav vid ombyggnad än för nybyggnad eftersom dessa, enligt BBR *inte* behöver ha utrustning för matlagning i de enskilda bostadslägenheterna. Enligt Boverkets bedömning behöver det ske en justering i förordningen så att det framgår att motsvarande undantag som gäller för nybyggnad också får tillämpas vid ombyggnad i fråga om åldersdementa.

Hela anslagsramen fördelas enligt regeringsbeslut efter antal invånare som är 80 år eller äldre i respektive län. Boverket föreslår att en del (exempelvis hälften eller två tredjedelar) av anslaget fördelas på det sättet men att resten fördelas utifrån behovet i de olika länen.

T.o.m. den 29 februari 2008 har det kommit in 120 ansökningar som totalt motsvarar ett sökt belopp på 392 miljoner kronor. Stockholms och Västra Götalands län har flest antal ansökningar och högst sökt belopp totalt sett men Hallands län har störst antal ansökningar i förhållande till

länets storlek. Kommuner med färre än 25 000 invånare har en stor andel av ansökningarna och även av sökt belopp i förhållande till den totala andelen av folkmängden. Däremot stämmer det ganska väl överens med deras andel av invånare som är 80 år eller äldre. Stormalmö och de mindre högskoleorterna har en relativt sett liten andel av ansökningarna.

Det är framförallt kommuner och allmännyttiga bostadsföretag som ansökt om stödet. De står för nästan två tredjedelar av ansökningarna.

I Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät följs situationen på bostadsmarknaden upp, bl.a. med avseende på äldreboendet. Enligt enkäten ökade antalet kommuner som uppgav att behovet av särskilda boenden för äldre var täckt markant från år 2003 till 2004. Från 2006 och framåt har antalet kommuner som uppger det svaret minskat kontinuerligt och så även i 2008 års undersökning.

I telefonintervjuer med några kommuner har det framkommit att planeringstiden ofta är lång vid den här typen av projekt och att därmed de flesta av projekten var planerade redan innan stödet infördes. Det har också framkommit att flera kommuner hade önskat att stödet även kunde gå till ombyggnad av befintliga särskilda boenden även om det inte innebär nytillskott. Samma synpunkt framkom vid Äldreboendedelegationens enkät till länsstyrelserna.

Eftersom stödet inte har funnits så länge så är det för tidigt att göra en djupare utvärdering. Det finns däremot en hel del intressanta frågeställningar som skulle kunna studeras i en senare utvärdering. Det skulle vara intressant att studera vilka effekter stödet har bidragit till för de äldre, t.ex. när det gäller väntetider för att få särskilt boende respektive valmöjligheter och kostnader.

Boverket föreslår att:

- en del (exempelvis hälften eller två tredjedelar) av anslaget för kommande år fördelas utifrån antal invånare som är 80 år och äldre per län men att resten fördelas utifrån behovet i de olika länen,
- det sker en justering i förordningen så att det framgår att motsvarande undantag som gäller för nybyggnad också får tillämpas vid ombyggnad i fråga om åldersdementa.

Introduktion

Bakgrund

Genom riksdagens beslut har cirka 2,1 miljarder kronor för år 2007 och cirka 2,3 miljarder kronor för år 2008 anvisats under anslaget 17:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken (prop. 2006/07:1 respektive 2007/08:1). Anslaget omfattar regeringens satsning på vård och omsorg om äldre. Regeringen har inom ramen för detta anslag infört ett statligt investeringsstöd till äldreboendestäder om 500 miljoner kronor för 2007 respektive 2008. Avsikten är att sammanlagt 2,5 miljarder kronor under åren 2007–2011 ska användas för detta ändamål.

Det är kommunen som enligt 5 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) har ansvar för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. För att få tillgång att bo i särskilt boende krävs en biståndsprövning och ett beslut av kommunen.

Regeringen har utfärdat förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboendestäder m.m. som trädde i kraft den 1 juni 2007. Enligt förordningen får statsbidrag lämnas för att stimulera anordnande av bostäder som utgör sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap 5 socialtjänstlagen genom ny- eller ombyggnad.

Genom skrivelse den 29 november 2006 har regeringen anmält stödordningen till kommissionen, som i beslut den 7 mars 2007 beslutat att betrakta stödet som förenligt med EG-fördraget, N 798/2006.

Det är länsstyrelsen som handlägger och beslutar om bidrag. Länsstyrelsens beslut får överklagas till Boverket. Boverket har tillsyn över bidragsverksamheten och får meddela närmare föreskrifter om förfarandet i ärenden om investeringsstödet. Boverkets föreskrifter till förordningen finns i BFS 2007:8, ÄBO 1.

Bidraget betalas ut via Boverket till den som vid tidpunkten för utbetalningen är ägare till fastigheten eller, i vissa fall, byggnaden. Boverket tillhandahåller också systemstöd för handläggning.

Investeringsstödet utformning

Bidrag kan lämnas för både nybyggnad och ombyggnad. Men en förutsättning för att få bidrag är att såväl ny- som ombyggnaden leder till nytillskott av särskilda boenden för äldre. Bidraget uppgår vid nybyggnad till 2 600 kronor per kvadratmeter bruksarea ovan mark och till 2 200 kronor per kvadratmeter bruksarea ovan mark vid ombyggnad.

Bidrag kan lämnas för högst 35 kvadratmeter per bostadslägenhet och för 15 kvadratmeter när det gäller utrymmen för de boendes måltider, samvaro, hobby och rekreation, eller, om bostaden ska användas av två personer, för högst 50 kvadratmeter per bostadslägenhet och 20 kvadratmeter för gemensamma utrymmen. Bidrag kan bara beviljas i mån av tillgång på medel.

För att investeringsstöd ska kunna beviljas krävs bland annat också:

- att projektet påbörjas under tiden 1 januari 2007 – 31 december 2011,
- att det färdigställs inom två år från dagen för påbörjandet,
- att byggnadsprojekt som innefattar bygglovspliktiga arbeten har bygglov,
- att det uppfyller grundläggande krav för permanentbostäder enligt plan- och bygglagen (1987:10),
- att bostaden efter ombyggnad uppfyller lägsta godtagbara standard enligt bestämmelserna om bostadslägenhet i hyreslagen,
- att projektet utformas så att omvårdnadsarbete kan utföras i enlighet med de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160),
- att annat statligt stöd för bostadsbyggande inte lämnas,
- att ansökan om bidrag görs hos länsstyrelsen inom sex månader från det att byggnadsprojektet påbörjats,
- att ansökan om utbetalning av bidrag ska ha kommit till länsstyrelsen senast sex månader efter det att projektet färdigställts och
- att mottagaren av stödet förbinder sig att under minst fyra år från det att bidrag betalats ut
 - a) använda de bostäder som bidraget avser för de ändamål och i enlighet med de villkor som förutsattes när bidraget beviljades,
 - b) att inte överlåta det eller de hus som innehåller bostäderna till någon som avser att använda dem för annat ändamål eller med andra villkor.

Tillfälligt stimulansbidrag till äldreboendestäder under tiden 1998 - 2001

För den fortsatta framställningen kan det vara av intresse att nämna det tillfälliga simulansbidrag för bostäder i särskilda boendeformer för äldre som lämnades under perioden 1 september 1998 till den 30 juni 2001.

Statsbidrag lämnades enligt förordningen (1998:1025) om stimulansbidrag till äldreboendestäder m.m. för ny- eller ombyggnad av bostäder i sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap 5 § socialtjänstlagen. En förutsättning för att stimulansbidrag skulle lämnas var att stöd beviljats enligt förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnadssubvention. Det fanns alltså en koppling till det generella stödet för ny- och ombyggnad av bostäder. I det regelverket fanns bestämmelserna om att byggnadsprojektet skulle uppfylla de grundläggande kraven rörande perma-

nentbostäder som kan ställas enligt plan- och bygglagen. Däremot fanns det inte någon uttrycklig hänvisning till de krav som kunde ställas enligt arbetsmiljölagen. Men dessa gällde i och för sig ändå.

I prop. 1997/98:150, som låg till grund för stödet, framfördes att ädelreformen medförde kraftigt ökade behov av goda och funktionella bostäder för äldre. En del av behovet hade kunnat tillgodoses genom omfattande ny- och ombyggnationer under senare år men på många håll var behovet fortsatt stort. För att säkerställa att nödvändiga projekt inte skulle skjutas på framtiden avsattes medel för ett tillfälligt statligt byggstöd. Åtgärden skulle medföra ökande förutsättningar för kommunerna att uppfylla de nationella målen för äldrepolitiken.

I Boverkets redovisning av anslaget, Dnr 213-3566/2001, framgår att cirka 5 700 bidragsstödda äldreboende skapats under den aktuella perioden. Av dessa var två tredjedelar ombyggda bostäder och resterande del nybyggda. Totalt hade 380 miljoner kronor fördelats på cirka 170 projekt.

Genom ombyggnad hade lokaler, befintliga bostäder och äldreboende byggts om till moderna ändamålsenliga äldreboende. Nettotillskottet uppskattades totalt sett till cirka 2 800 bostäder. Ombyggnadsprojekten hade inte medfört något stort numerärt tillskott men de bostäder som byggts om hade ökat i standard och modernitet. Boverket gjorde bedömningen att anslaget bidragit till ett ökat antal projekt. Bilden var dock inte entydig eftersom många projekt som beviljats bidrag ändå skulle ha satts igång men då med ett senare påbörjningsdatum. Cirka hälften av de länsstyrelser som Boverket var i kontakt med menade att anslaget bidragit till att antalet projekt ökat. Övriga länsstyrelser menade att de projekt som beviljats bidrag skulle ha kommit igång i alla fall. Mot bakgrund av den redovisning som Boverket lämnade ansåg Boverket att anslaget uppfyllt sitt syfte. Av redovisningen framgick att anslaget för det tidigare stimulusbidraget hade bidragit till att öka antalet nya äldreboendeprojekt och att tidigare läggda redan planerade projekt.

Analys av regelverket

Enligt den nu gällande förordningen om investeringsstöd till äldreboendet får statsbidrag lämnas för att stimulera anordnande av bostäder som utgör sådana särskilda boendeformer som avses i socialtjänstlagen. Byggprojektet ska i fråga om utrymmes- och utrustningsstandard uppfylla de grundläggande krav på permanentbostäder som kan ställas enligt plan- och bygglagen och dessutom utformas så att omvårdnadsarbete kan utföras i enlighet med de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen. Vid en prövning av ansökan om investeringsstöd är det länsstyrelsen som i sitt beslut har att ta ställning till om projektet uppfyller dessa krav och övriga krav. Som framgår nedan innebär detta vissa svårigheter. Det kan dock behöva understyrkas att det inte är stödet i sig som medför svårigheter. De förhållanden som länsstyrelsen har att ta ställning till är inte något nytt som tillkommit. Detta har gällt och gäller för utformning av särskilda boendeformer som byggs utan någon form av stöd. Att det nu blir svårigheter kan närmast förklaras med att det nu, i samband med länsstyrelsens prövning av ansökan om stöd, också blir en tydlig prövning av att samhällskraven uppfylls.

Den service och omvårdnad som behövs varierar beroende på den enskildes vårdbehov och detta får då särskild betydelse när det gäller utformningen av bostaden. En bostadslägenhet kan komma att användas av en person som från början inte har så stort vårdbehov men där vårdbehovet i ett senare skede ökar.

I ett särskilt boende har de boende nästan alltid ett eget hyreskontrakt. Detta innebär att hyreslagstiftningen är tillämplig med bl.a. regler om besittningsskydd. Detta innebär också att det är en annan situation i fråga om omflyttning än vad som exempelvis gäller på ett sjukhus.

Bostäderna i särskilda boenden fördelas av kommunen efter behov och biståndsbedömning. Det är kommunen som avgör vilka bostäder som inryms i begreppet särskilt boende.

Arbetsmiljölagstiftningen

I det regelverk som nu finns anges att bostäderna ska utformas så att omvårdnadsarbete kan utföras i enlighet med de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen. Det finns en tydlig hänvisning i författningen. Detta gäller i och för sig även om man bygger utan stöd. Genom den direkta hänvisningen så har det dock blivit tydligare att frågor om omvårdnadsarbete och arbetsmiljö måste vägas in när länsstyrelsen prövar om stöd ska lämnas.

En svårighet vid länsstyrelsens prövning är att de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen gäller för det vårdbehov som finns vid varje tillfälle. Arbetsmiljöverkets krav ställs alltid utifrån det arbete som faktiskt utförs. Verket kan meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. Bostäderna kan inledningsvis uppfylla kraven i såväl bygg- som arbetslagstiftning men om vårdbehovet ökar över tiden kan effekten bli att lägenheten inte längre uppfyller de krav som gäller enligt arbetsmiljölagstiftningen. Det är vårdgivaren som har ansvaret för arbetsplatsens utformning.

Om alla lägenheter ska vara byggda för det största vårdbehovet så behöver t.ex. alla hygienutrymmen utformas på det sätt som arbetsmiljöverket bedömer att det behövs för sådant vårdbehov. Kraven måste sammantaget förmodligen likna dem som behövs för ett vanligt sjukhus. Man måste ha klart för sig hur man ska klara transporter av sängliggande eller rullstolsbundna inklusive vårdare, hur man ska ta hand om smittfarligt avfall, rengöra material och utrustning m.m. En anläggning som uppfyller alla dessa krav blir mycket dyr att bygga och kommer i allmänhet att vara mycket överdimensionerad. Dessutom är det fråga om att det är en bostad där den boende tillbringar större delen av sin tid. Det är då viktigt att bostaden ger den boende känslan och upplevelsen av att det är en egen bostad.

En central fråga för det aktuella stödet är hur länsstyrelsen ska kunna göra denna prövning. En lägenhet som uppfyller alla de krav som kan ställas enligt byggregler och arbetsmiljöregler är naturligtvis alltid stödberättigad. Men om alla lägenheter utformas på det sättet så är det egentligen ett sjukhus man bygger. Utöver de krav som kan ställas på själva bostaden är det också övriga utrymmen som ska bedömas. Hur ska man veta vad som krävs?

I samband med att stödet infördes lämnade Boverket och Arbetsmiljöverket tillsammans information inom respektive område till länsstyrelserna. Den informationen finns också på respektive myndighets webbplats. Därefter har Boverket och Arbetsmiljöverket tillsammans utformat information i form av frågor och svar som vägledning. När det gäller vad som kan behövas som underlag för beslut pekar vi bland annat på följande.

Den som söker stödet bör ha en uppfattning om hur många personer med olika vårdbehov som samtidigt ska kunna finnas i boendet. Detta kommer också att bestämma behovet av övriga utrymmen. En prövning av projektet utifrån bygg- och arbetsmiljölagstiftningen kan därför underlättas om den som söker stödet gör en rimlig bedömning av hur stort vårdbehovet kommer att förväntas vara och visar att anläggningen också

utformats efter detta. Av betydelse är också vilken lösning som finns för det fall man får ett vårdbehov som lägenheten från början inte var dimensionerad för. Ska detta lösas genom flyttning, användning av gemensamt hygienutrymme, ombyggnad eller på annat sätt? Eftersom det är en bostad där den boende har eget hyreskontrakt så ligger i detta att det krävs ett annat förhållningssätt för en lösning än vad som gäller på ett sjukhus.

Bygglagstiftningen

Enligt stödförordningen ska byggprojekt uppfylla de grundläggande krav som kan ställas för permanentbostäder enligt plan- och bygglagen (1987:10), PBL.

Boverkets byggregler, BBR

BBR gäller för nybyggnad och tillbyggnad. För annan ändring än tillbyggnad (ombyggnad) finns Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad, BÄR.

När det gäller särskilda boendeformer för äldre ska det generella tillgänglighetskravet för bostäder i BBR uppfyllas. Det finns inte högre tillgänglighetskrav för särskilda boendeformer för äldre utan det är normalnivån i bostadsutformningsstandarden SS 91 42 21 som anger nivån. Detta betyder att det i princip alltid är arbetsmiljölagsstiftningens krav som blir dimensionerande när det gäller t.ex. mått vid sängar och i hygienrummen. Att det finns ett vård- och omsorgsbehov är en förutsättning för att få bo i en särskild boendeform för äldre, vilket betyder att det kommer att finnas vårdpersonal som arbetar i bostaden.

Utöver tillgänglighetskraven finns i BBR föreskrifter om bostadsutformning. De generella kraven gäller, men för en mindre grupp boende i särskilda boendeformer för äldre får

- bostadens inredning och utrustning för matlagning,
- utrymme för matplats, samt
- rum eller del av rum för daglig samvaro,

delvis utgöras av gemensamma utrymmen i anslutning till de enskilda bostadslägenheterna.

Det ska finnas fungerande utrustning och inredning för matlagning i alla delar men i mindre omfattning.

De gemensamma utrymmena ska vara så stora och välutrustade att de utgör fullgod kompensation för inskränkningarna i de enskilda bostadslägenheternas standard. Om man utformar det gemensamma köket för en grupp men sedan använder det för två grupper så är inte kompensationen fullgod eftersom utrymmena och utrustningen i de gemensamma delarna enbart motsvarar minskningen i den ena gruppens enskilda bostadslägenheter. Det gemensamma köket är dessutom en del av bostaden som den boende har rätt att använda. Om köket inte är öppet för den boende så har denne inte heller tillgång till den delen av bostaden.

Gruppboendestäder avsedda för åldersdementa behöver inte vara utrustade för matlagning i de enskilda bostadslägenheterna, det ska dock vara förberett för nödvändiga installationer.

Ytterligare krav vid ombyggnad

När det gäller ombyggnad ska, förutom kraven enligt PBL, bostaden efter ombyggnaden i dess helhet även uppfylla lägsta godtagbara standard enligt bestämmelserna om bostadslägenhet i 12 kap. 18 a § sjätte och sjunde styckena jordabalken (1970:994). En bostadslägenhet ska då ha anordningar inom lägenheten bland annat för matlagning, (spis, diskho, kylskåp, förvaringsutrymmen och avställningsytor).

För särskilda boendeformer för åldersdementa innebär detta att det ställs högre krav vid ombyggnad än för nybyggnad eftersom dessa, enligt BBR (se föregående avsnitt), inte behöver ha utrustning för matlagning i de enskilda bostadslägenheterna.

Enligt Boverkets bedömning behöver det ske en justering i förordningen så att det framgår att motsvarande undantag som gäller för nybyggnad också får tillämpas vid ombyggnad i frågan om åldersdementa.

Sociallagstiftningen

Särskilda boendeformer för äldre

I 5 kap. 5 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) anges att kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre personer som behöver särskilt stöd. För att kunna bo i särskilt boende krävs en biståndsprövning och ett beslut av kommunen.

Tillståndspliktig verksamhet

I 7 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453) anges fyra olika former för enskild verksamhet där det krävs tillstånd av länsstyrelsen för att yrkesmässigt bedriva verksamhet. Utan tillstånd av länsstyrelsen får därför inte ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ bedriva verksamhet i form av hem för vård eller boende, särskilda boendeformer för service och omvårdnad av äldre människor, bostäder med särskild service för dem som till följd av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, hem för viss annan heldygnsvård samt hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet, oavsett var verksamheten bedrivs.

Om verksamheten ska bedrivas i privat regi och avser särskilda boendeformer krävs alltså tillstånd från länsstyrelsen. Vid prövning av ansökan om stöd måste därför länsstyrelsen, förutom att kontrollera kraven enligt bygg- och arbetsmiljölagen, också kontrollera att det finns tillstånd för att bedriva verksamheten. Detta anges inte direkt i stödförordningen utan följer av socialtjänstlagen. En förklaring till att handläggningen av en stödansökan kan dra ut på tiden kan vara att det samtidigt pågår en process med tillståndsprövning av verksamheten.

Uppföljning av investeringsstödet

Här redovisas sammanställningar utifrån den statistik som finns inom de hittills inkomna och beviljade ärendena. Månadsvis statistik tas fram löpande av Boverket som uppföljning av stödet och den uppdateras en gång i månaden.¹ Den senaste månadsstatistiken bifogas rapporten i bilaga 1.

Inkomna, beviljade och utbetalade ärenden

För år 2007 fördelades anslaget på 500 miljoner kr² ut på länen utifrån antalet invånare som är 80 år eller äldre i respektive län. Under 2007 utbetalades ca 1 miljon kronor. Vid slutet av 2007 fanns det ansökningar som motsvarade ett sökt belopp på ca 350 miljoner kronor och därför har det beloppet fått föras över till 2008 som ett anslagssparande. För 2008 har årets anslag på 500 miljoner kronor dessutom fördelats på länen enligt samma princip som föregående år.

Anslaget ska alltså fördelas efter antal invånare som är 80 år eller äldre (enligt regeringsbeslut S2007/4755/ST). Det finns även en möjlighet för Boverket att omfördela medel om något län har större efterfrågan. Framförallt Halland hade under 2007 stor efterfrågan och i viss mån även Norrbottens och Gävleborgs län och därför omfördelades pengar till dessa län i december månad. Att fördela ut hela beloppet först och sedan omfördela medel vid behov orsakar en del onödig hantering för länsstyrelserna och Boverket. Det skulle vara enklare att, som även Äldreboendedelegationen föreslog i sin utvärdering, fördela t.ex. hälften eller två tredjedelar efter antalet invånare som är 80 år och äldre och därefter resterande belopp utifrån behovet i de olika länen.

¹ Kan hittas via länken:

<http://www.boverket.se/templates/Page.aspx?id=470&epslanguage=SV>

² Varav 4,9 miljoner kr får användas för planering, administration, uppföljning m.m.

Tabell 1 Utfall för investeringsstödet till äldreboende t.o.m. 20080229

Län:	Antal	Sökt be- lopp, (sö- kandes uppgift), i tkr	Sökt antal lgh, ny- byggnad	Sökt antal lgh, om- byggnad	Sökt antal lgh, totalt
Blekinge	2	11 001	95	45	140
Dalarna	1	3 994	32	0	32
Gotland					
Gävleborg	5	24 000	141	83	224
Halland	7	33 626	264	20	284
Jämtland	2	4 103	27	10	37
Jönköping	6	11 026	75	10	85
Kalmar	8	16 964	85	61	146
Kronoberg	1	6 144	54	0	54
Norrbottn	4	15 312	54	91	145
Skåne	15	29 952	171	128	299
Stockholm	18	80 286	451	261	712
Södermanland	2	5 351	48	0	48
Uppsala	3	20 458	128	48	176
Värmland	4	9 570	49	14	63
Västerbotten	5	10 592	85	11	96
Västernorrland	2	6 357	18	40	58
Västmanland	3	8 483	24	50	74
Västra Götaland	19	52 159	109	366	475
Örebro	3	10 450	24	78	102
Östergötland	10	32 528	249	6	255
Totalt	120	392 355	2 183	1 322	3 505

Till och med den siste februari i år har det kommit in 120 ansökningar som motsvarar ett sökt belopp på 392 miljoner kronor och 3 505 lägenheter. Av de inkomna ärendena har hittills 50 stycken beviljats stöd som motsvarar ett beviljat belopp på 181 miljoner kronor och 1 584 lägenheter (se bilaga 1). Eftersom stödet betalas ut först när ett projekt är färdigställt, har bara två ärenden utbetalats till ett sammanlagt belopp på 3,3 miljoner kr.³

Stockholms län har högst sökt belopp med 18 ansökningar motsvarande ett sökt belopp på 80 miljoner kronor. Västra Götalands län har flest antal ansökningar med 19 ansökningar motsvarande ett sökt belopp på ca 52 miljoner kronor. Gotlands län har än så länge inga inkomna ansökningar, i övrigt finns alla representerade. Stockholms län

³ Under 2007 utbetalades också ersättning för administrativa kostnader på totalt 4,5 miljoner kr till länsstyrelserna och en mindre del till Boverket. Dessa kostnader är knutna till planering, uppbyggnad av administrationen samt information om stödet.

och Västra Götalands län har hittills mycket få beviljade ärenden trots att de har ett ganska stort antal inkomna ärenden medan Hallands län och Kalmar län däremot har hunnit igenom i stort sett alla sina ärenden.

Tabell 2 Andel inkomna ansökningar och andel av sökt belopp i olika kommungrupper, procent

	Andel av an- sökningar	Andel av be- lopp	Andel av befolkningen	Andel av 80+
Storstockholm	15	20	21	17
Storgöteborg	8	7	10	8
Stormalmö	3	3	7	6
Högskoleorter > 75 000	17	26	19	19
Högskoleorter < 75 000	4	4	10	10
Övriga kommuner > 25 000	15	13	11	12
Övriga kommuner < 25 000	38	28	22	27
	100	100	100	100

Tabellen ovan visar att de små kommunerna med färre än 25 000 invånare står för 38 procent av ansökningarna och 28 procent av det totala sökta beloppet. Jämfört med andelen av befolkningen är de små kommunerna alltså klart överrepresenterade. Andelen av befolkningen som är 80 år och äldre är 27 procent i dessa kommuner så de är överrepresenterade även när det gäller andelen äldre och det är därför logiskt att en större andel av ansökningarna kommer från dessa kommuner. Stormalmö och de mindre högskoleorterna är däremot underrepresenterade både jämfört med deras andel av befolkningen och deras andel av befolkningen som är 80 år och äldre.

I bilaga 2 visas även en komplett fördelning av inkomna ansökningar per kommun.

Vem har ansökt om stödet?

De hittills inkomna ärendena fördelar sig enligt följande på olika kategorier av sökande:

Tabell 3: Fördelning av inkomna ärenden på olika kategorier av sökande

	Antal ärenden	Andel i procent	Sökt antal lägenheter	Andel i procent
Kommun	45	38	1 304	37
Allmännyttigt bostadsföretag	28	23	790	23
Kommunalt företag	12	10	355	10
Byggföretag	4	3	155	4
Privat fastig- hetsägare	18	15%	570	16
Övrigt	13	11	331	9
Summa	120	100	3 505	100

Som framgår av tabellen är det framförallt allmännyttiga bostadsföretag⁴ samt kommuner som har ansökt om stödet. De två kategorierna utgör 61 procent av ansökningarna och ungefär lika stor andel av antalet lägenheter. Två andra relativt stora grupper är privata fastighetsägare och sådana kommunala företag som inte kan definieras som allmännyttiga bostadsföretag. Under gruppen "Övrigt" finns några fysiska personer, några stiftelser m.m.

Vem ska driva äldreboendet?

Som framgår av tidigare avsnitt måste ett privat företag som ska driva ett äldreboende ha ett särskilt tillstånd vilket beslutas av länsstyrelsen. Bland de hittills beviljade ärendena finns det bara ett där äldreboendestäderna kommer att drivas i privat regi och återfinns i Stockholms län. Enligt Stockholms län kommer det att bli en hel del ytterligare ärenden där äldreboendestäderna kommer att drivas i privat regi. Som nämnts ovan finns det ett ytterligare moment i sådana ärenden då dessa privata företag måste få ett tillstånd från Socialenheten på länsstyrelsen för att få bedriva verksamheten i det särskilda boendet. När länsstyrelsen beviljar bidrag är det inte säkert att tillståndsprövningen är gjord och det kan i värsta fall bli så att tillstånd inte ges. I samband med ansökan om utbetalning måste det framkomma att boendet kommer att bedrivas som särskilt boende och om då inte tillstånd finns kan ansökan om utbetalning avslås. För att undvika missförstånd krävs en tidig dialog inom länsstyrelsen och mellan länsstyrelsen och den privata entreprenören.

Lägenhetsstorlek

Det är 38 procent av de beviljade lägenheterna som är enrumslägenheter med kök eller kokvrå medan 56 procent är enrumslägenheter med kokmöjlighet. Totalt utgör dessa lägenhetstyper alltså 94 procent av det totala antalet lägenheter. Endast ett fåtal av lägenheterna som hittills är beviljade stöd är avsedda för två personer. Hittills finns enbart sju sådana lägenheter som beviljats stöd av de totalt 1 584 beviljade lägenheterna.

Den genomsnittliga storleken på de hittills beviljade nybyggda lägenheterna är 33 m². Den minsta beviljade nybyggda lägenheten var på 22,5 m² och den största beviljade nybyggda lägenheten var på 55,5 m². För hittills beviljade ombyggda lägenheter är den genomsnittliga arean 44 m². Den minsta beviljade ombyggda lägenheten var på 22 m² och den största beviljade ombyggda lägenheten var på 64 m². Eftersom det finns maxbegränsningar på 35 m² respektive 50 m² (beroende på om lägenheten är avsedd för en eller två personer) beviljas inte stöd för all area. Varför de ombyggda lägenheterna i genomsnitt är större än de nybyggda skulle kunna undersökas genom att titta närmare på några projekt i en fördjupad utvärdering. Det är dock sannolikt att det vid ombyggnad måste göras vissa anpassningar till tidigare planlösning och att det t.ex. kan röra

⁴ Med allmännyttigt bostadsföretag avses sådant företag som definieras i 1 och 2 §§ lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag, alltså ett kommunalt bostadsföretag som huvudsakligen förvaltar fastigheter i vilka bostadslägenheter upplåts med hyresrätt.

sig om sammanslagning av två mindre rum till en lägenhet och att totalytan då blir större än vid nybyggnad.

Avslag och Överklagade ärenden

Under stödets första period fram till den siste februari har 11 ärenden avslagits och ett ärende avskrivits hos länsstyrelserna. De allra flesta avslagsgrunderna gäller att det finns brister i utformningen av köksutrustning, hygienutrymmen eller gemensamhetsutrymmen. Stöd får endast lämnas för projekt som påbörjas under perioden 1 januari 2007–31 december 2011 och i ett ärende hade byggnadsarbetena påbörjats redan i november 2006. I ett annat ärende har det inte handlat om nytillskott av lägenheter utan enbart ombyggnad av gemensamhetsutrymmen. Ansökan om stöd ska ha kommit in till länsstyrelsen senast sex månader från det att projektet påbörjades och i ett par fall har det rört sig om ansökningar som inte kommit in inom den tiden. Av de hittills avslagna ärenden har 3 stycken överklagats varav ett har fått avslag från Boverket. Boverket fann, i likhet med länsstyrelsen, att bostäderna inte utgjorde sådana särskilda boendeformer som avses i socialtjänstlagen. Övriga två överklagade ärenden är under handläggning.

Bostadsmarknadsenkäten

Boverkets Bostadsmarknadsenkät (BME) skickas i början av varje år till samtliga kommuner. Enkätens syfte är att belysa läget på bostadsmarknaden och förväntat bostadsbyggande.

I bostadsmarknadsenkäten finns en fråga (9.2) om behovet av särskilt boende för äldre är tillgodosett eller inte. Formuleringen av frågan är ”Hur bedömer ni att behovet av särskilt boende för äldre (enligt SoL) tillgodoses i er kommun?”

I Tabell 4 redovisas svarsalternativen för BME 2001 till 2008⁵.

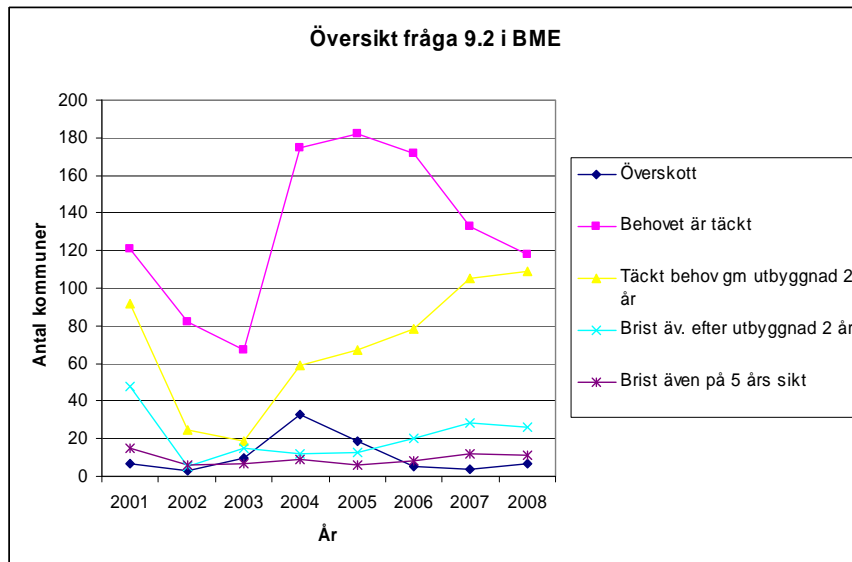
Tabell 4: Översikt fråga 9.2 (9.1) i Bostadsmarknadsenkäten år 2001 till 2008, antal kommuner.

Svarsalternativen för fråga 9.2 (9.1)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Överskott	7	3	10	33	19	5	4	7
Behovet är täckt	121	82	67	175	182	172	133	118
Täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta två åren	92	25	19	59	67	78	105	109
Brist även efter ev. planerad utbyggnad de närmsta två åren	48	5	15	12	13	20	28	26
Brist även på 5 års sikt	15	6	7	9	6	8	12	11

⁵ Frågan är numrerad 9.2 åren 2001–2003 och 2006–2008. Frågan är numrerad 9.1 åren 2004–2005. För åren 2001 och 2002 fanns sex svarsalternativ. Två av dessa svarsalternativ har slagits ihop och redovisas här som ”Täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta åren”. Från år 2003 och framåt finns fem svarsalternativ, vilka framgår i Tabell 4.

I Figur 1 visas en översikt av fråga 9.2 i BME för åren 2001 till 2008 och baseras på Tabell 4.

Figur 1. Översikt av fråga 9.2 i BME för åren 2001 till 2008.

I Tabell 5 nedan framgår resultatet av fråga 9.2 för BME⁶ år 2007. Ansökningarna för stödet inkom under 2007 och därmed utgör det året grund för uppföljningen i denna rapport. Svarsfrekvensen på fråga 9.2 är 98 procent för år 2007.

⁶ Projektlistan i BME innebär att kommunen ska ange de projekt som förväntas påbörjas under aktuellt år, både nybyggnation och ombyggnation. Projektlistan skiljer inte på särskilt boende för äldre och boende för funktionshindrade och därför redovisas inte projektlistor här.

Tabell 5: Översikt fråga 9.2 i Bostadsmarknadsenkäten år 2007, uppdelat på kommunernas svarsfrekvens för de olika svarsalternativen i BME samt antal kommuner med ansökningar för investeringsstöd för äldreboende.

Svarsalternativen för fråga 9.2	Antal kommuner som har uppgett i BME	Antal kommuner med ansökningar
Överskott	4	0
Behovet är täckt	133	20
Täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta två åren	105	44
Brist även efter ev. planerad utbyggnad de närmsta två åren	28	12
Brist även på 5 års sikt	12	6
Ej svar	1	1
Totalt	283	83

Det är fyra kommuner som uppger överskott och i dessa kommuner har ingen ansökt om stöd, vilket var väntat, se Tabell 5. I 15 procent av de kommuner som uppger att behovet är täckt har ansökningar skett om stöd. Ansökningar avser mellan tre lägenheter till 266 lägenheter. Ansökningar har skett i 42 procent av de kommuner som uppger täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta två åren. I 43 procent av de kommuner som uppger brist även efter planerad utbyggnad de närmsta två åren har ansökningar skett. Slutligen har ansökningar gjorts i hälften av de kommuner som uppger brist även på 5 år sikt.

Från 2003 och framåt ökar antalet kommuner som uppger täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta två åren stadigt. Från 2003 till 2004 ökar antal kommuner som uppger behovet täckt i BME markant. Vad har hänt mellan dessa år? Det kan vara att effekter ses av det tillfälliga stimulansbidraget som fanns fram mellan 1998-2001. Från det att ansökning har skett tills det att boendet är färdigt att flytta in i kan ta 3-5 år och först efter en tidsperiod ses effekten av stödet. Från 2005 och framåt minskar antalet kommuner som uppger att behovet är täckt.

Någon förklaring till varför det förekommer ansökningar i kommuner som uppgett att behovet är täckt har inte framkommit. Det kan finnas olika svårigheter vid bedömningar. Äldre personer kan vilja bo kvar hemma istället för att flytta till äldreboende. Det är svårt för kommunen att göra bedömningen av behovet och kommunernas inventering av tillgänglighet kan skilja sig åt. Det är viktigt att vara ute i god tid med investeringsstöd för att underlätta planeringen av bostäder.

Telefonintervjuer med kommuner

Telefonintervjuer har gjorts med sammanlagt nio kommuner, se Tabell 6. Syftet med telefonintervjuerna var att ge en bild av hur stödet har fungerat under den korta tid det funnits samt undersöka de första tendenserna av stödet. Projektets tidsram möjliggjorde intervjuer av ett mindre antal kommuner. Urval av kommuner för intervju har gjorts dels med avseende på antal lägenheter ansökan avser samt strävan efter spridning mellan större kommuner, mellanstora kommuner och mindre kommuner. Dessutom har urvalet gjorts så att representanter för samtliga fem svarsalternativ i BME ingår. Ett bortfall uppstod, nämligen Skellefteå kommun.

Testintervjuer gjordes med två kommuner för att upptäcka eventuella brister i enkäten. Testintervjuerna innebar inga förändringar i enkäten och dessa två kommuner ingår därmed i undersökningen.

I vissa fall har representanter för kommunala bostadsföretag intervjuats. I något fall har representanter för kommunen och det kommunala bostadsföretaget tillsammans besvarat enkäten.

Tabell 6: Översikt fråga 9.2 i Bostadsmarknadsenkäten år 2007, uppdelat på utvalda kommuner och sökt antal lägenheter.

Svarsalternativen för fråga 9.2	Utvalda kommuner för intervju	Sökt antal lägenheter per utvald kommun
Överskott	0	
Behovet är täckt	Stockholm	266
	Göteborg	214
	Jönköping	69
Täckt behov genom planerad utbyggnad de närmsta två åren	Karlshamn	140
	Halmstad	128
	Linköping	83
Brist även efter ev. planerad utbyggnad de närmsta två åren	Norrköping	121
	Örebro	80
Brist även på 5 års sikt	Kalmar	85
	Skellefteå	47 (bortfall)

Se Bilaga 3 för fullständigt frågeformulär.

Resultatdiskussion

Antalet kommuner som har varit möjligt att intervju under uppföljningen är litet, nämligen nio kommuner. Det innebar begränsade möjligheter att dra slutsatser vid ett sådant litet material. Några tendenser kan dock ses i resultatet.

Planeringstiden är ofta lång vid denna typ av projekt och få ändringar i projekten har gjorts. Det var också relativt få projekt där stödet varit avgörande för att komma igång med projektet. På frågan om projekten redan var planerade när möjligheterna att få investeringsstöd kom, svarade åtta ja och en nej. Kommuner som gav kommentarer uppgav bl.a. att

projekten har varit i planeringsstadiet länge samt att bidragen driver på processen. På frågan om stödet var avgörande för att komma igång med projekten svarade tre ja och sex nej. Kommentarer som gavs var bl.a. att de hade byggt ändå samt att stödet möjligen lett till en viss tidigareläggning.

På frågan om innehållet på projektet ändrades när stödet kom svarade två ja och sju nej. De som svarade ja angav att stödet hade haft effekt i form av större lägenheter samt bättre utrustade kök. Även bättre utemiljö nämndes.

Samtliga kommuner uppgav att kommunen hade tagit initiativet till projekten.

På frågan om fler projekt är på gång som kan bli aktuella för investeringsstödet svarade åtta ja och en nej. Här kom kommentarer om besvikelse att inte stöd för ombyggnad finns. Någon kommun undersöker om det är lämpligast att bygga nytt eller bygga om. En kommun hade ett projekt till på gång, en annan kommun nämnde 140 bostäder och en tredje uppgav att planeringsberedskap finns för 30–50 bostäder.

Tidsperioden för stödet är till 2011. Fyra kommuner svarade ja på frågan om tidsperioden för investeringsstödet är tillräckligt lång för att stimulera nya projekt. Fyra kommuner svarade nej och en kommun uppgav ”vet ej” på denna fråga. En kommun uppgav osäkerhet för medelstillsättning, d.v.s. kan man vara säker på att det anslås 500 miljoner kronor nästa år om det inte tas beslut under detta år? Någon kommun menar att det vore bra om stödet fanns under lång tid så att man kan undvika ryckighet i planeringen. En kommun önskar att stödet fanns 5–7 år.

Som har framgått av kapitlet angående regelverket ska bostäderna utformas enligt plan- och bygglagen men dessutom ska de utformas så att omvårdnadsarbete kan utföras i enlighet med de krav som kan ställas med stöd av arbetsmiljölagen. På frågan hur regelverk och administration har upplevts, uppgav fem att det fungerat bra och tre uppgav långsam hantering. Några kommuner upplever långsam hantering hos länsstyrelserna. En kommun påpekade att bedömningen i något fall inte var klar ens efter ett år. Det påverkar även nästa projekt. Länsstyrelserna har olika krav i olika delar av landet och det innebär enligt en kommun att prejudikat måste inväntas till bedömningen ska göras. Det är besvärligt och om reglerna vore likadana i landet skulle det underlätta. Någon uppger att kontakter med länsstyrelser fungerat bra och anordnade informationstillfällen varit bra.

Att en privat entreprenör ska driva äldreboende tycks inte vålla några problem. På frågan om en privat entreprenör ska driva äldreboendet efter färdigställandet svarade tre kommuner ja och sex nej. På följdfrågan om det har lett till några konsekvenser uppgav tre kommuner inga problem och en uppgav ”vet ej”. I Stockholm sker främst ombyggnad och inte nybyggnad, eftersom det är brist på mark. Privata entreprenörer kan hyra av kommunen och då krävs inget tillstånd. Det kan även vara så att kommunen köper platser hos privata entreprenörer. I det sistnämnda fallet krävs tillstånd från länsstyrelsen för den privata entreprenören att driva verksamheten.

Bör ett stöd för ombyggnad utredas, eftersom några kommuner efterfrågar detta? Även i Äldreboendedelegationens enkät till länsstyrelserna

framkom att stöd för ombyggnad efterfrågas. Om äldreboenden som inte byggs om avvecklas, ersätts de av nybyggnation? På frågan om behov att bygga om befintliga särskilda boende utan att det medför nytillskott av lägenheter finns, uppgav åtta kommuner ja och en nej. En kommun uppgav att 10 procent av landets totala bestånd av omoderna lägenheter finns i aktuell kommun. Även fler kommuner efterfrågar stöd för ombyggnad. På frågan om det lett till konsekvenser att något stöd för ombyggnad inte finns, förekommer kommentarer som t.ex. hade byggt i alla fall, har avstått från ombyggnad eftersom det inte kan motiveras ekonomiskt och avvecklar istället. Ett stöd hade tryckt på, nu går det långsammare. Någon kommun uppger ingen större förändring. I Stockholm sker främst ombyggnad och inte nybyggnad och ett stöd för ombyggnad efterfrågas.

En kommun upplever oklarhet när det gäller äldre personer med mentala funktionsnedsättningar (lagen om särskild tillsyn 5§). En kommun anger att olika typer av boenden för äldre behövs framöver, t.ex. seniorboenden, och det blir svårt att täcka behovet.

Förslag till fördjupad utvärdering

Förordningen om investeringsstöd till äldreboendestäder m.m. trädde i kraft 1 juni 2007. Det innebär att tiden är kort för att redan nu kunna identifiera effekter av stödet. Det finns ett flertal intressanta frågeställningar att undersöka i en framtida fördjupad utvärdering när en längre tidsperiod förflutit.

Frågeställningarna kan delas upp på faktorer som avser brukare (dvs. personer över 80 år), kommuner, byggherrar samt övriga. Uppdelningen kan göras på ökade/minskade kostnader och förändrade effekter för dessa grupper.

Exempel på frågeställningar är:

- Innebär Arbetsmiljöverkets krav på utformning av bostäder för dyra bostäder för de boende?
- Upplevs regelverket för investeringsstöd som oklart?
- Har stödet lett till kortare väntetider för de äldre (mer generösa bedömningskriterier för att få särskilt boende)? Kortare väntetid skulle kunna mätas genom att undersöka om antal ”ej verkställda beslut” minskat. Upplevelse av kortare väntetid skulle också kunna mätas via enkät.
- Bättre valmöjligheter för de äldre, d.v.s. har fler äldre möjlighet att välja särskilt boende?
- Förändrade kostnader för den enskilde?
- Förändrade kostnader för kommunen?
- Förändrad utformning av bostäderna? Detta kan undersökas genom detaljgranskning av ritningar.
- Vilket brandskydd installeras i den här typen av bostäder?

Aktuell studie innebar telefonintervjuer med nio kommuner. Målet var att undersöka om syftet med investeringsstödet uppnåtts, d.v.s. om stödet bidragit till att stimulera till nybyggnad av och ombyggnad till särskilda boendeformer för äldre. Det innebar att ge en generell bild av hur stödet har fungerat. I en framtida utvärdering kan det vara intressant att följa några specifika projekt i ett urval av kommuner. Dessa projekt skulle

kunna vara utvalda enligt vissa kriterier. Exempelvis kan det vara intressant att undersöka varför skillnader förekommer i lägenhetsstorlek vid ombyggnation och nybyggnation samt hur produktionskostnaden varierar mellan olika projekt.

Ytterligare aspekter kan vara intressanta att undersöka, t.ex. om stöden beviljas till de kommuner där det bor en hög andel äldre personer? Eller är det andra faktorer som gör att vissa kommuner har hög andel ansökningar, t.ex. aktiva byggherrar? Finns det skillnader i tillämpning av arbetsmiljölagstiftningen mellan projekt som har fått stöd jämfört med projekt som inte ansökt om stödet? Detta är ett förslag på frågeställningar att undersöka. Fler frågeställningar kan tillkomma och några av ovan nämnda frågor kan visa sig inte aktuella vid en framtida utvärdering.

Investeringsstödet till äldreboenden infördes den 1 juni 2007. Syftet med stödet är att stimulera till att fler särskilda boenden för äldre tillkommer. Rapporten innehåller en uppföljning av vad som hittills har hänt. En analys görs av regelverket samt en uppföljning av bidragsstatistiken. I Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät till kommunerna följs situationen på bostadsmarknaden upp, bl.a. med avseende på särskilda boenden. I den här rapporten görs en redovisning av resultatet från enkäten med avseende på äldreboenden och en jämförelse görs med hur stort intresse varit för stödet i de olika kommunerna. Slutligen redovisas en intervjuundersökning där några kommuner valts ut för intervju. I bilagorna finns mer detaljerad bidragsstatistik och de intervjufrågor som använts i intervjuundersökningen.

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Tel: 0455-35 30 00. Fax: 0455-35 31 00
www.boverket.se